

Sygn. akt III AUa 135/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SSA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Protokolant: stażysta Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 18 grudnia 2014 r. sygn. akt VII U 2802/13

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz H. K. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

III AUa 135/15

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 24 września 2013 roku odmówił H. K. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł H. K. domagając się uchylenia lub zmiany zaskarżonej decyzji oraz przyznania prawa do emerytury, wskazując że wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od 15 grudnia 1973 roku do 15 lipca 1981 roku, od 16 lipca 1981 roku do 21 grudnia 1987 roku oraz od 20 kwietnia 1995 roku do 15 lipca 1996 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 18 grudnia 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił H. K. prawo do emerytury od dnia (...). Sąd Okręgowy ustalił, że H. K., urodzony (...), w dniu 25 lipca 2013 roku złożył wniosek o emeryturę. Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach ZUS organ ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 29 lat 7 miesięcy i 22 dni tj. 29 lat, 4 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 2 miesięcy i 26 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył żadnego okresu pracy wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu 15 grudnia 1973 roku do 15 lipca 1981 roku, ponieważ w zaświadczeniu o zatrudnieniu z dnia 1 sierpnia 2002 r. w pkt 2 nie zostało potwierdzone, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku „lakiernik natryskowy”, ponadto organ nie zaliczył okresu od 20 kwietnia 1995 roku do 15 lipca 1996 roku, ponieważ w tym okresie wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku kierownik magazynu chemicznego, zaś zajmowanie stanowisk kierowniczych zdaniem Zakładu w sposób jednoznaczny nie rozstrzyga o wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prac w warunkach szczególnych.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy H. K. i świadków.

H. K. z dniem 15 grudnia 1973 roku został przyjęty do pracy w Zakładach (...) - (...) w P. na stanowisko ustawiacz maszyn do obróbki plastycznej. Wnioskodawca swoje obowiązki nastawiacza maszyn pełnił na dziale silników. Obsługiwał około 10 maszyn służących do impregnacji, walcowania i cięcia stali oraz agregaty, w których zawieszal stojany silnikowe oraz ustawiał odpowiednia temperaturę aby część silnika elektrycznego została zaimpregnowana lakierami.

Następnie wnioskodawcy z dniem 16 lipca 1981 roku zostały powierzone obowiązki ślusarza remontowego w Dziale TT, a faktycznie pełnił obowiązki lakiernika natryskowego na dziale konstrukcyjno-technologicznym i malował nowe urządzenia i detale. Malowanie wykonywane było ręcznie, pistoletem oraz przez zanurzanie w lakierze detalu podczepionego do łańcuszków. Do malowania używane były farby Minia i Nitro.

Na powyższym stanowisku wnioskodawca był zatrudniony do 31 grudnia 1987 roku.

W dniu 20 kwietnia 1995 roku H. K. zostały powierzone obowiązki kierownika magazynu chemiczno-budowlanego w (...) S.A. w P.. W magazynie znajdowały się lakiery, farby, proszki, gazy, kwasy. Do obowiązków skarżącego należało sprawdzanie i prowadzenie stanu magazynu, wypełnianie kartotek przy wydawaniu materiałów. Wnioskodawca rozlewał do mniejszych balonów farby, kwasy, lakiery. Ponadto przesypywał proszki w specjalne pojemniki wydzielone. Jako kierownik H. K. odpowiadał materialnie za stan magazynu co wiązało się również z wyższym wynagrodzeniem. Mimo to wykonywał te same czynności co podlegli mu pracownicy, którymi byli trzej magazynierzy.

Sprawy administracyjne i księgowość prowadzone były przez innych pracowników, którzy znajdowali się w oddzielnym budynku. Wnioskodawca prowadził jedynie karty wydania materiałów i przyjęcia materiałów na wydziały. Ponadto uczestniczył w komisji inwentaryzacyjnej, która trwała jeden dzień. Nie wykonywał żadnych czynności biurowych oraz nie prowadził żadnej dokumentacji dla magazynu budowlanego. Skarżący sporządzał jedynie zapotrzebowanie na towary do magazynu chemicznego.

Stosunek pracy z wnioskodawcą w omawianym zakładzie pracy ustal z dniem 15 lipca stycznia 1996 roku, zaś wnioskodawca do samego końca zatrudnienia pełnił obowiązki kierownika magazynu chemicznego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające a tym samym zasługujące na przyznanie wiarygodności, przede wszystkim o dowody z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy orzekł, że w oparciu o przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawca urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku mógłby uzyskać prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32 – czyli 60 roku życia, pod warunkiem osiągnięcia w dniu wejścia w życie ustawy 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okresu składkowy i nieskładkowy wynoszącego 25 lat. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że wnioskodawca w dniu roku osiągnął wiek emerytalny i udowodnił wymagany 25 – letni okres zatrudnienia oraz fakt, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Okolicznością sporną jest natomiast czy wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat i czy staż ten osiągnął przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie kwestionowanych okresów zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na potwierdzenie tej okoliczności, które zostały zakwestionowane z przyczyn formalnych.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w (...) S.A. w P. w okresach od 15 grudnia 1973 roku do 15 lipca 1981 roku na stanowisku nastawiacza maszyn, od 16 lipca 1981 roku do 31 grudnia 1987 roku na stanowisku lakiernik natryskowy oraz w okresie od 20 kwietnia 1995 roku do 15 lipca 1996 roku.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w okresie od 15 grudnia 1973 roku do 15 lipca 1981 roku opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., w wykazie A, dziale III, poz. 45 tj. „obsługa agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi”, kolejno czynności z okresu od 16 lipca 1981 roku do 31 grudnia 1987 roku wykazie A cytowanego rozporządzenia, dziale XIV, poz. 17 tj. „lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane”, zaś czynności z okresu od 20 kwietnia 1995 roku do 15 lipca 1996 roku w wykazie A rozporządzenia, dziale XIV, poz. 24 tj. „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” oraz w wykazie A, dziale IV, poz. 40 tj. „prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych”.

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Według Sądu nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów.

Sumując wyżej wskazane okresy jako okresy pracy w warunkach szczególnych przekraczają one ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat i łącznie wynoszą 15 lat 3 miesiące i 13 dni.

Jak więc wynika z poczynionych ustaleń H. K. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia(...), tj. od spełnienia ostatniej przesłanki – ukończenia 60-go roku życia.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art.184 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust.1 i § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnych charakterze;
2. naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie wyrażonej w art.233 § 1 kpc zasady swobodnej oceny dowodów;
3. sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez uznanie, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania emerytury, w tym ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Organ rentowy w szczególności kwestionował ustalenie Sądu, że będąc zatrudnionym na stanowisku kierownika magazynów chemicznego i budowlanego wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace uznawane za pracę w warunkach szczególnych, podczas gdy do jego obowiązków należało również prowadzenie odpowiedniej dokumentacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego ani sprzeczności w ustaleniach faktycznych, aczkolwiek w związku z zarzutami organu rentowego postanowił uzupełnić postępowanie dowodowe poprzez przesłuchanie wnioskodawcy na okoliczność sprawowania przez niego nadzoru nad magazynem budowlanym.

Odnosząc się do zarzutu wadliwości ustaleń Sądu Okręgowego Sąd Apelacyjny stwierdza, że fakt wykonywania przez wnioskodawcę w spornych okresach pracy kierownika magazynów chemicznego i budowlanego i sprawowania dozoru nad pracownikami zatrudnionymi w magazynie chemicznym potwierdzają nie tylko zeznania świadków i wnioskodawcy, ale znajdują one odbicie w aktach osobowych wnioskodawcy. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że prace magazynowe wykonywane przez wnioskodawcę dotyczyły wyrobów pylistych, toksycznych i żrących, jakim były lakiery, rozpuszczalniki i inne chemikalia stosowane przy produkcji w przedsiębiorstwie i prace te są wymienione w wykazie A. Wnioskodawca dodatkowo na rozprawie apelacyjnej złożył zeznania konkretyzujące zakres jego obowiązków w stosunku do obydwu magazynów, nad którymi powierzono mu dozór. Przede wszystkim należy się odnieść do rodzaju prac wykonywanych w przedsiębiorstwie – była to branża maszynowa i produkcja sprzętu gospodarstwa domowego, a więc zasoby magazynu chemicznego były wydawane na bieżąco i były konieczne na wszystkich etapach przy produkcji na różnych wydziałach. Natomiast w magazynie budowlanym przechowywano materiały budowlane do prac remontowych, a więc konieczne jedynie sporadycznie, przy okazji remontów i napraw i nie były one potrzebne przy bieżącej produkcji. Z tych powodów stała obecność wnioskodawcy przy nadzorowaniu wydawania koniecznych przy bieżącej produkcji lakierów, odczynników i innych substancji chemicznych była konieczna. Odnosząc się do zarzutu apelacji, co niepełnego czasu pracy wnioskodawcy przy pracach szczególnych w związku z opracowywaniem dokumentacji i innych czynnościach biurowych, to zarzut ten nie znajduje uzasadnienia w świetle przeprowadzonych dowodów. Wnioskodawca, co oczywiste, musiał sporządzać dokumenty związane z

wydawanymi substancjami, jak również prowadzić ich ewidencję i zgłaszać zapotrzebowanie, ale były to czynności wykonywane bezpośrednio przy pracy magazynowej, na bieżąco i wchodziły w zakres jego obowiązków jako sprawującego dozór kierowniczy.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego w apelacji naruszenia przepisów art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), ani też przepisu § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepisy te znajdują zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym i na ich podstawie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca spełnił wymagane warunki do nabycia emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC. W uzasadnieniu wyroku Sąd odniósł się do wszystkich kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i ocenił zasadność odwołania na podstawie powołanych przepisów z przytoczeniem ich treści i poglądów Sądu Najwyższego, przy czym ustosunkował się również do argumentacji organu rentowego zawartej w zaskarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną ocenę faktów odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy, co więcej stanowisko organu rentowego nie znajduje żadnych podstaw w zebranych materiałach dowodowych. W toku postępowania organ rentowy nie zgłaszał żadnych wniosków dowodowych a udział jego pełnomocnika w postępowaniu ograniczał się do przedstawienia stanowiska strony o oddaleniu odwołania.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona i na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 KPC oraz § 11 ust.2 i § 12 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1349).